

Fördjupad hållbarhetsinformation

Fördjupad redovisning av Castellums hållbarhetsnyckeltal som redovisas utifrån EPRA:s riktlinjer (third version), GRI Index samt ytterligare hållbarhetsdata, bakgrundsinformation, metoder och antaganden för hållbarhetsinformation.

33%

certifierat fastighetsbestånd

1%

minskad vattenförbrukning i Like-for-like portföljen

1:a

Nordens första WELL-certifiering av en byggnad

Castellum har under året påbörjat byggnationen av kontorshuset Emigranten Göteborg i nära anslutning till Castellums anrika byggnad Amerikahuset i Göteborg.

Hållbarhetsindikatorer enligt EPRA

Hållbarhetsindikatorer enligt EPRA

Rapporteringen av Castellums hållbarhetsarbete följer riktlinjerna från the Global Reporting Initiative (GRI Standards), nivå core. Hänsyn har tagits till GRI:s branschspecifika tillägg för bygg- och fastighetssektorn. Hållbarhetsredovisningen presenteras årligen och källor redogörs till data, antaganden och omvandlingsfaktorer som används inom ramen för hållbarhetsredovisningen. Inga väsentliga förändringar har skett avseende organisationen eller leverantörskedjan under 2018.

EPRA Performance Measures

Castellum rapporterar bolagets hållbarhetsnyckeltal utifrån EPRA:s (European Public Real Estate Association) senaste rekommendationer; Best Practices Recommendations on Sustainability Reporting, sBPR, third version September 2017.

Castellum rapporterar hållbarhetsnyckeltal för samtliga 28 EPRA; sBPR Performance Measures. Nyckeltal redovisas för energi, växthusgasutsläpp, vatten, avfall, miljöcertifierade byggnader, samt bolagsstyrning och sociala aspekter.

EPRA Overarching Recommendations

Organisational boundary

Castellum avgränsar redovisningen till fastigheter där vi har kontroll (operational control) enligt principerna i Greenhouse Gas Protocol. Operational control har valts eftersom det ger Castellum bäst förutsättningar att redovisa statistik och data som Castellum direkt kan påverka. Fastigheter där kund är ansvarig för avtal avseende leverans av energi, vatten och avfall är därmed exkluderad. I de fall då kund är ansvarig för avtalet äger Castellum inte heller mätdata och vi har därmed också svårt att redovisa den typen av data.

Coverage

För fastigheter Castellum äger och förvaltar arbetar vi aktivt för att få tillgång till relevant mätdata. Att ha tillgång till mätdata är viktigt för Castellum då det skapar förutsättningar för en effektiv och god teknisk förvaltning i våra byggnader. Castellum har idag god tillgång till mätdata för nästan hela portföljen. Hur stor andel av fastigheterna som ingår i respektive indikator anges i anslutning till respektive nyckeltal. Notera att andelen möjliga objekt att rapportera under absoluta tal för respektive år inkluderar sålda objekt under gällande år exklusive mark.

Castellum har dock inte tillgång till mätdata för samtliga fastigheter. Främst saknar vi mätning av avfall på grund av att avfallsentreprenörerna inte kan leverera statistik till samtliga fastigheter. För energi- och vattendata saknas också en del mätdata. Detta pga. förändringar i portföljen med köpta, sålda och projektfastigheter vilket försvårar tillgången till relevant data. Castellum arbetar kontinuerligt med att förbättra tillgång till relevant statistik.

Totalt ägde Castellum 647 (671) objekt vid utgången av 2018, exklusive fastigheter som enbart består av mark.

Estimation of landlord-obtained utility consumption

Ingen data är uppskattad, all mätdata som redovisas är uppmätt och säkerställd.

Third party assurance

Castellums hållbarhetsredovisning enligt GRI Standards är översiktligt granskad av Deloitte AB i enlighet med ISAE 3000. Hållbarhetsredovisningen inkluderar hållbarhetsnyckeltal enligt EPRA; sBPR Performance Measures. Se bestyrkanderapport på sidan 155.

Boundaries – reporting on landlord and tenant consumption

Castellum rapporterar endast för energi som köps av hyresvärden, dvs Castellum. Castellum redovisar därmed inte hyresgästers egen elförbrukning då vi huvudsakligen inte har tillgång till denna statistik. Castellum kan inte direkt påverka hyresgästens elförbrukning, vilket gör statistiken till viss del mindre relevant.

Normalisation

Castellum beräknar intensitetsnyckeltal genom att dividera med byggnadernas totala yta (floor area). Detta då det är den mest vedertagna metoden i Sverige för att jämföra energi-användning och resursförbrukning.

Castellum använder SMHI graddagar för normalisering av energi för uppvärmning.

Segmental analysis (by property type, geography)

Castellum redovisar hållbarhetsdata uppdelad för byggnadstyperna kontor och handel, industri samt projekt, i linje med företagets ekonomiska redovisning. Då Castellum endast äger fastigheter i Sverige och till mycket liten andel i Danmark och Finland är det inte relevant att redovisa statistiken geografiskt fördelad.

Disclosure on own offices

Castellums egna kontor redovisas separat på sidan 198.

Narrative on performance

För att läsa mer om förändringarna från 2017 till 2018 avseende miljönyckeltalen och de besparingar som uppnåtts se sidorna 68–69. Inga justeringar har gjorts av de data som redovisas. Beslut om vilka samhällsengagemang som genomförs planeras i respektive region.

Location of EPRA Sustainability Performance in companies' reports

Se Castellums EPRA-index på sidan 200.

Reporting period

Rapporteringen för respektive år redovisad i EPRA-tabellen avser kalenderår, dvs 1 januari till 31 december.

Materiality

Castellums väsentlighetsanalys redovisas på sidan 202.

EPRA: Miljöindikatorer

ENERGY

EPRA Code	Units of Measure	Indicator	Absolute measures (abs)		
			Castellum		
			2018	2017	
Elec-Abs Elec-LfL	MWh	Electricity	Total landlord obtained electricity	93 098	88 482
		<i>of applicable properties</i>	<i>Electricity disclosure coverage</i>	443/495	455/470
DH&C-Abs DH&C-LfL	MWh	District heating & cooling	Total landlord obtained heating and cooling	251 994	249 202
		<i>of applicable properties</i>	<i>District heating & cooling disclosure coverage</i>	470/522	472/487
Fuels-Abs Fuels-LfL	MWh	Fuels	Total landlord obtained fuels	3 922	5 455
		<i>of applicable properties</i>	<i>Fuels disclosure coverage</i>	17/17	27/27
	MWh	Energy	Total energy use	349 014	343 140
			Total energy use (Degree day corrected)	371 220	365 927
Energy-Int	kWh/sqm	Energy intensity	Energy building intensity	97	94

The table shows energy usage as total and like-for-like figures for Castellum AB per property type. Applicable properties refers to the number of properties within our organizational boundaries for this indicator. The degree day corrected energy use is normalized with data from SMHI. Castellum only report on landlord obtained energy, our own offices are included in the data above. No energy data is estimated.

GREENHOUSE GAS EMISSIONS

EPRA Code	Units of Measure	Indicator	Absolute measures (abs)		
			Castellum		
			2018	2017	
GHG-Dir-Abs GHG-Dir-LfL	Tonnes CO ₂ e	Direct	Scope 1	675	1 122
GHG-Indir-Abs GHG-Indir-LfL	Tonnes CO ₂ e	Indirect	Scope 2	4 362	6 133
		Other indirect	Scope 3	151	138
GHG-Int	Kg CO ₂ e/sqm	GHG Intensity	GHG intensity	1,2	1,6

The table shows greenhouse gas emissions from fuel in own vehicles in absolute (Scope 1) and from building energy usage in absolute and LfL (Scope 1 & 2) and from employee travel in absolute (Scope 3). In 2018 the GHG-emissions from company owned vehicles was 197 ton CO₂e compared to 341 ton CO₂e in 2017. GHG intensity is divided by total area of Castellums portfolio, 2018 = 4 229 339 kvm.

WATER

EPRA Code	Units of Measure	Indicator	Absolute measures (abs)		
			Castellum		
			2018	2017	
Water-Abs Water-LfL	m ³	Municipal water	969 783	1 008 457	
Water-Int	m ³ /sqm	Building water intensity	0,27	0,28	
		of applicable properties	Water disclosure coverage	503/554	517/531

The table shows water usage, applicable properties refers to the number of the properties within our organizational boundaries for this indicator.

Like-for-like (lfl) by property type

Offices & retail			Industrial			Castellum Total		
2018	2017	% change	2018	2017	% change	2018	2017	% change
33 369	32 078	4,0%	8 756	8 491	+3,1%	42 126	40 569	+3,8%
162/162	162/162		81/81	81/81		243/243	243/243	
88 788	86 597	+2,5%	38 488	37 832	+1,7%	127 277	124 430	+2,3%
172/172	172/172		96/96	96/96		268/268	268/268	
514	451	+13,7%	964	947	+2,1%	1 478	1 399	+5,6%
2/2	2/2		6/6	6/6		8/8	8/8	
122 672	119 127	+3,0%	48 210	47 271	+2,0%	170 882	166 399	+2,7%
130 182	125 990	+3,3%	51 977	50 510	+2,9%	182 159	176 501	+3,2%
103	100	+3,0%	77	76	+2,0%	95	92	+2,7%

Like-for-like (lfl) by property type

Offices & retail			Industrial			Castellum Total		
2018	2017	% change	2018	2017	% change	2018	2017	% change
27	306	-91%	20	21	-5%	244	655	-63%
1 319	1 299	+2%	625	530	18%	1 944	1 829	+6%
-	-	-	-	-	-	151	138	+10%
0,9	1,1	-16%	0,7	0,6	+17%	1,0	1,1	-11%

Like-for-like (lfl) by property type

Offices & retail			Industrial			Castellum Total		
2018	2017	% change	2018	2017	% change	2018	2017	% change
372 006	373 150	-0,3%	151 915	157 163	-3,3%	523 921	530 312	-1,2%
0,33	0,33	-0,3%	0,23	0,24	-3,3%	0,30	0,30	-1,2%
171/171	171/171		108/108	108/108		279/279	279/279	

WASTE

EPRA Code	Units of Measure	Indicator	Absolute measures (abs)	
			Castellum	
			2018	2017
Waste-Abs Waste-LfL	tonnes	Hazardous waste	11	19
		Recycled waste	1 025	833
		Waste to combustion	1 377	1 113
		Total waste	2 414	1 964
of applicable properties		Waste disclosure coverage	146/669	137/671

The table shows generated waste by tenants, applicable properties refers to the number of the properties within our organizational boundaries for this indicator.

SUSTAINABILITY CERTIFIED BUILDINGS

EPRA Code	Indicator
Cert-tot	Number of certified assets
	Certified area (sqm)
	Certified area, share of total portfolio (%)

The table shows number of sustainability certified buildings by type of certification, applicable properties refers to the floor area of the properties within our organizational boundaries for this indicator. Some assets are certified according to two or more certification schemes, meaning that the total number of assets certified are not a summary of the segmented numbers.

CASTELLUM AB OFFICE(S)

Units of Measure	Indicator	Absolute performance		
		2018	2017	
MWh	Electricity	Total consumed electricity	655	755
		Proportion of electricity from renewable sources	100%	100%
	District heating and cooling	Total consumed district heating and cooling	987	1 070
		Proportion of landlord obtained district heating and cooling from renewable sources	95,8	95,2
	Fuels	Total consumed fuels	0	0
		Proportion of landlord obtained fuels from renewable sources	-	-
kWh/sqm/year	Energy intensity	155	143	
Number of applicable properties	Energy and associated GHG disclosure coverage	20/20	21/21	
%	Proportion of energy and associated GHG estimated	0%	0%	
tonnes CO ₂ e	Direct	Scope 1	200	354
	Indirect	Scope 2	20	48
	Other indirect	Scope 3	151	138
tonnes CO ₂ e/year/sqm/year	GHG intensity	Scope 1 & 2 emissions	0,03	0,03

Like-for-like (lfl) by property type

Offices & retail			Industrial			Castellum Total		
2018	2017	% change	2018	2017	% change	2018	2017	% change
1	2	-32%	3	4	-31%	5	7	-22%
497	484	+3%	48	58	-17%	545	542	1%
657	871	-25%	107	178	-40%	764	1 049	-27%
1 156	1 357	-15%	158	241	-34%	1 314	1 597	-18%
58/58	58/58		32/32	32/32		91/91	91/91	

Castellum

Miljöbyggnad		EU GreenBuilding		LEED		BREEAM		WELL		Total sustainability certified assets		
2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	% change
41	27	55	78	5	6	46	29	1	-	141	129	12%
401 856	279 807	460 506	591 825	95 720	133 474	602 467	499 783	13 409	-	1 407 948	1 269 742	11%
10%	6%	11%	14%	2%	3%	14%	11%	0%	-	33%	29%	4%

EPRA: Sociala indikatorer

HEALTH & SAFETY

EPRA Code	Units of Measure	Indicator	Boundary	Corporate performance		Performance by asset type						
				Castellum		Offices & stores		Industrial		Projects		
				2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	
	% of total number of worked hours	Injury rate	Direct employees	0,001452%	0,000387%							
	% of total number of worked hours	Lost day rate	Direct employees	2,17%	0,80%							
	% of total number of worked hours	Absentee rate	Direct employees	3,75%	2,00%							
H&S-Emp	Total number	Fatalities	Direct employees	0	0							
H&S-Asset	% of assets	Health and Safety assessments		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
H&S-Comp	Total numbers	Number of incidents		8	0							

Coverage of H&S Asset are 100%.

EPRA: Index

I nedanstående tabell redovisas hänvisningar till information för respektive EPRA-indikator.

EPRA-code	Indicator	GRI Standard Indicator	Reference
Environmental Sustainability Performance Measures			
Elec-Abs	Total electricity consumption	302-1	196-197
Elec-LfL	Like-for-like total electricity consumption	302-1	196-197
DH&C-Abs	Total district heating & cooling consumption	302-1	196-197
DH&C-LfL	Like-for-like total district heating & cooling consumption	302-1	196-197
Fuels-Abs	Total fuel consumption	302-1	196-197
Fuels-LfL	Like-for-like total fuel consumption	302-1	196-197
Energy-Int	Building energy intensity	CRE1	196-197
GHG-Dir-Abs	Total direct greenhouse gas (GHG) emissions	305-1	196-197
GHG-Indir-Abs	Total indirect greenhouse gas (GHG) emissions	305-2	196-197
GHG-Int	Greenhouse gas (GHG) emissions intensity from building energy consumption	CRE3	196-197
Water-Abs	Total water consumption	303-1	196-197
Water-LfL	Like-for-like total water consumption	303-1	196-197
Water-Int	Building water intensity	CRE2	196-197
Waste-Abs	Total weight of waste by disposal route	306-2	198-199
Waste-LfL	Like-for-like total weight of waste by disposal route	306-2	198-199
Cert-Tot	Type and number of sustainably certified assets	CRE8	198-199
Social Performance Measures			
Diversity-Emp	Employee gender diversity	405-1	202
Diversity- Pay	Gender pay ratio	405-2	77
Emp-Training	Training and development	404-1	77, 203
Emp-Dev	Employee performance appraisals	404-3	77, 203
Emp-Turnover	Employee turnover and retention	401-1	77
H&S-Emp	Employee health and safety	403-2	199
H&S-Asset	Asset health and safety assessments	416-1	199
H&S-Comp	Asset health and safety compliance	416-2	199
Comty-Eng	Community engagement, impact assessments and development programmes	413-1	73
Governance Performance Measures			
Gov-Board	Composition of the highest governance body	102-22	107-110, 112-113
Gov-Select	Nominating and selecting the highest governance body	102-24	106-107
Gov-Col	Process for managing conflicts of interest	102-25	106

Bakgrundsdata för GRI-upplysningar

I denna del redogör vi för de metoder, antaganden, och omvandlingsfaktorer som använts för att ta fram Castellums GRI-upplysningar. Utöver det redovisas kompletterande tabeller och information till årsredovisningen samt beskrivning av utelämnad information.

Intressentdialog & väsentlighetsanalys

För att utveckla och förbättra verksamheten har Castellum kartlagt och analyserat intressenternas förväntningar på bolagets verksamhet.

Castellum genomför kontinuerligt dialoger med kunder, leverantörer, medarbetare, koncernledning och styrelse som

visar vilka hållbarhetsfrågor som intressenterna anser vara viktigast för Castellum.

Utöver denna intressentdialog har Castellum en löpande diskussion angående hållbarhetsrelaterade frågor vid styrelsemöten, träffar med aktieägare och i den dagliga kontakten med kunder, anställda och leverantörer.

Castellums viktigaste frågor utifrån intressentgruppsperspektiv

Intressentgrupp	Viktigaste frågor
KUNDER	<ul style="list-style-type: none"> Effektiviserad resursanvändning Miljömässigt och socialt hållbara byggnadsmaterial och installationer Miljöcertifiering av byggnader
STYRELSE	<ul style="list-style-type: none"> Effektiviserad resursförbrukning Erbjuda en attraktiv arbetsplats Miljöcertifiering av byggnader
LEVERANTÖRER	<ul style="list-style-type: none"> Miljömässigt och socialt hållbara byggnadsmaterial och installationer Anpassa fastigheterna till klimatförändringarna Investera mer i förnyelsebar energi
KONCERNLEDNING	<ul style="list-style-type: none"> Effektiviserad resursförbrukning Arbeta för mer mångfald och jämställdhet Erbjuda en attraktiv arbetsplats
MEDARBETARE	<ul style="list-style-type: none"> Effektiviserad resursförbrukning Erbjuda en attraktiv arbetsplats Miljömässigt och socialt hållbara byggnadsmaterial och installationer

Tabellen visar de viktigaste frågorna som Castellums mest centrala intressentgrupper framförde i intressentdialogen som genomfördes under hösten 2016 och uppdaterades 2018.

Väsentliga hållbarhetsområden för Castellum och hur de korrelerar med GRI Standards

Castellums hållbarhetsaspekt	GRI Standards område
Anpassa fastigheterna till klimatförändringarna	Utsläpp
Anti-korruption	Anti-korruption
Mångfald och lika möjligheter	Jämlikhet
Betala adekvat skatt	Ekonomisk utveckling
Effektiv resursanvändning (energi, vatten och material)	Energi, vatten, lagefterlevnad
Erbjuda en attraktiv arbetsplats	Anställningsförhållanden och arbetsvillkor, utbildning, hälsa och säkerhet
Granska leverantörer avseende arbetsvillkor, mänskliga rättigheter och miljö	Leverantörsutvärdering avseende påverkan på samhälle och miljö
Hållbar finansiering, t.ex. "gröna obligationer"	-
Hälsosamma lokaler som ökar våra hyresgästers välbefinnande	-
Investera mer i förnyelsebar energi	-
Miljöcertifiering av byggnader	Produktansvar
Miljömässigt och socialt hållbara byggnadsmaterial och installationer	-
Samarbeta med kunder för att uppnå bättre hållbarhetsprestanda	-
Skapa attraktiva lokalsamhällen, t.ex. erbjuda lärlingsplatser	Lokala samhällen
Skapa förutsättningar för källsortering	Avfall
Skapa smartare arbetsplatser genom modern teknik, t.ex tjänster för att dela på kontorsplatser	-
Öka mängden grönytor och ekosystemtjänster	-

Tabellen visar hur Castellums egna hållbarhetsaspekter korrelerar med aspekterna i GRI Standards. Vissa av Castellums hållbarhetsaspekter anses viktiga för bolagets hållbarhetsarbete och sträcker sig därför utanför GRI:s rapporteringssystem.

Väsentlighetsanalys

Resultatet av den genomförda intressentdialogen i kombination med bolagets väsentlighetsanalys innebär att Castellum fokuserar på följande områden. Dessa finns även samlade i Castellums agenda för den hållbara staden.

PLANETEN

Hur vi ansvarsfullt och effektivt ska minska resursanvändningen och koldioxidutsläppen som ger upphov till den globala uppvärmningen.

FRAMTIDSSÄKRING

Hur vi ska skapa en hållbar fastighetsportfölj i en värld under förändring.

VÄLBEFINNANDE

Hur vi ska främja hälsa, välbefinnande och produktivitetsökning.

UPPFÖRANDE

Hur vi ska skapa bättre samhällen med ökad sysselsättning och engagemang.

Relevans för intressenter	Hög	<ul style="list-style-type: none"> • Biologisk mångfald och ekosystemtjänster • Arbetsmiljö, både internt och externt 	<ul style="list-style-type: none"> • Effektiv resursanvändning (energi, vatten och material) • Arbeta för mer mångfald och jämställdhet • Investera mer i förnyelsebar energi • Hälsosamma lokaler som ökar hyresgästens välbefinnande • Skapa smartrare arbetsplatser genom digitalisering, innovation och modern teknik, t ex tjänster för att dela på kontorsplatser • Anpassa fastigheterna till klimatförändringarna • Erbjud en attraktiv arbetsplats för våra medarbetare • Miljömässigt och socialt hållbara byggmaterial och installationer • Samarbete med kunder för att uppnå bättre hållbarhetsprestanda, t ex källsortering, laddplatser, solceller • Miljöcertifiering av byggnader
	Hög	<ul style="list-style-type: none"> • Betala adekvat skatt • Hållbar finansiering, t ex "gröna" obligationer 	<ul style="list-style-type: none"> • Granska leverantörer avseende arbetsvillkor, mänskliga rättigheter och miljö • Antikorruption • Skapa attraktiva lokalsamhällen, t ex erbjuda lärlingsplatser • Miljö- och klimatrisker

Hög

Castellums påverkan på hållbar utveckling

Hög

Hälsa & säkerhet, GRI 403-2

Castellum har 8 skador hos medarbetare och 10 skador hos leverantörer.

Castellums arbetsrelaterade skador hanteras enligt fastställda rutiner. Om någon medarbetare råkar ut för arbets-sjukdom eller olycksfall i arbetet eller om något tillbud inträffar i arbetet, så skall Region VD, berörd chef och HR-ansvarig samt arbetstagarerna gemensamt utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen. Region VD alternativt berörd chef skall utan dröjsmål anmäla det inträffade till Arbetsmiljöverket. Region VD är även ansvarig att rapportera arbetsrelaterade skador till Castellums juristavdelning. Underlaget används i det systematiska arbetsmiljöarbetet för att förebygga framtida olyckor.

Jämlikhet, GRI 405-1

Sammansättning av företaget	2018		2017		2016	
	Antal (st)	Andel kvinnor	Antal (st)	Andel kvinnor	Antal (st)	Andel kvinnor
Styrelse	7	57%	7	57%	7	57%
Under 30 år	-	-	-	-	-	-
30-50 år	1	100%	1	100%	1	100%
Över 50 år	6	50%	6	50%	6	50%
Ledning	9	44%	9	56	9	44%
Under 30 år	-	-	-	-	-	-
30-50 år	6	67%	5	60%	6	50%
Över 50 år	3	0%	4	50%	3	33%
Övriga anställda	374	42%	384	38%	408	38%
Under 30 år	32	29%	51	31%	59	31%
30-50 år	198	54%	215	44%	221	43%
Över 50 år	145	27%	118	31%	128	30%

Tabellen visar sammansättning av företaget uppdelat på kön och ålder för olika nivåer av företaget. Castellum följer inte upp anställdas minoritetstillhörighet.

Energi, GRI 302-1

Energislag	Absolut energi-användning 2018	Förnybar andel
Fjärrvärme	232 144	94,9%
El – Geo-värme	2,118	100%
El – Direktel mm	846	100%
Naturgas	239	0%
Biogas	3,372	100%
Olja	309	0%
Fastighetsel	90,670	100%
Fjärrkyla	19,850	97,9%
Summa	349 552 303	

All energiförbrukning redovisas i MWh, för att räkna om energiförbrukningen från MWh till GJ, använd omräkningsfaktorn 3,6.

Utsläpp, GRI 305-1, 305-2 och 305-3

Vi följer årligen upp våra växthusgasutsläpp enligt ramverket Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol). Basår är valt till 2007 eftersom det var då Castellum systematiskt började följa upp energi- och koldioxidutsläpp årsvis.

Biogena-koldioxidutsläpp för Scope 1 och 3 (ton CO ₂ e)	2018	2017	2016
Scope 1	664	924	1 263
Scope 3	0	0	0

Koldioxidutsläpp från energiförbrukning (Scope 2) (ton CO ₂ e)	2018	2017	2016
Marknadsbaserad värdering (Market based)	4 362	6 133	9 066
Geografisk värdering (Location based)	47 818	48 560	50 272

Tabellen på nästa sida redovisar vilka aktiviteter, antaganden och omvandlingsfaktorer som ligger till grund för redovisning av Castellums energiförbrukning och växthusgasutsläpp.

Uppföljning av leverantörer, GRI 308-1

Castellum har inte möjlighet att rapportera kvantitativ data för antalet leverantörsgrensningar innehållandes miljökriterier, vi rapporterar endast kvalitativt för hur vi arbetar för att påverka våra leverantörer inom miljöområdet. Castellum har som ambition att under 2019 implementera den koncerngemensamma modell avseende uppföljning hur miljökrav ska hanteras som togs fram under 2018. Det finns idag inga beslut på att denna modell ska anpassas utifrån kraven i GRI.

Uppföljning av leverantörer, GRI 414-2

Castellum har inte möjlighet att rapportera kvantitativ data för leverantörsutvärderingar avseende påverkan på samhället, vi rapporterar endast i viss mån för koncernens negativa och

positiva påverkan i leverantörskedjan och hur vi vill påverka med hjälp av vår uppförandekod. Castellum har en ambition om att på lång sikt ta fram en koncerngemensam modell för hur uppföljning avseende leverantörernas påverkan på samhället ska hanteras. Det finns idag inga beslut på att denna modell ska anpassas utifrån kraven i GRI.

Utbildning, GRI 404-1

Castellum bryter inte ner utbildningstimmar per kön och yrkeskategori då bolaget inte har tillgång till denna information på personnivå. Informationen kan komma att utvecklas kommande år med ett koncerngemensamt HR-system.

Utbildning, GRI 404-3

Castellum bryter inte ner utvecklingssamtal per yrkeskategori då bolaget inte har tillgång till denna information på personnivå. Informationen kan komma att utvecklas kommande år med ett koncerngemensamt HR-system.

Skapat och fördelat ekonomiskt värde, GRI 201-1

	2018		2017	
	Mkr	%	Mkr	%
Intäkter	5 577	100%	5 182	100%
Behållet ekonomiskt värde	1 430	26%	1 063	21%
Drift	1 408	25%	1 419	27%
Skatt	74	1%	96	2%
Utdelning	1 448	26%	1 366	26%
Räntor	835	15%	885	17%
Anställda	382	7%	353	7%

Scope	Aktivitet	Aktivitetsdata	Omvandlingsfaktor
Scope 1	Förbrukning av olja i fastigheter där hyresgästen inte har separat mätning eller fakturering av verklig förbrukning.	Intern inhämtning av statistik avseende förbrukning i de fastigheter som värms med olja.	Eldningsolja: 0,28 ton CO ₂ e/MWh Källa: GHG Protocol, GWP 2014 IPCC Fifth Assessment Report
Scope 1	Förbrukning av naturgas i fastigheter där hyresgästen inte har separat mätning eller fakturering av verklig förbrukning.	Intern inhämtning av statistik avseende förbrukning i de fastigheter som värms med naturgas.	Naturgas: 0,203 ton CO ₂ e/MWh Källa: GHG Protocol, GWP 2014 IPCC Fifth Assessment Report
Scope 1	Tjänsteresor med företagsbilar.	Resor med företagsbil utgår ifrån avläsning av mätarställningar. Växthusgasutsläpp baseras på körd sträcka och medelförbrukning blandad körning för respektive bil.	Bensin: 0,0002375 ton CO ₂ e/km Diesel: 0,0002798 ton CO ₂ e/km Biobränsle: 0 ton CO ₂ e/km Fordonsgas: 0,0000505 ton CO ₂ e/km Källa: GHG Protocol, GWP 2014 IPCC Fifth Assessment Report
Scope 1	Köldmedia.	Utsläpp från köldmedia hämtas från respektive fastighets enligt lag obligatoriska köldmediarapport.	Statistik från Svensk Kyl & Värmepumpsföreningen. Datan redovisas med anknötning till f-gasförordningen, EU/517/2014 och tillhörande svensk lagstiftning, som förklaras utifrån gällande praxis.
Scope 2	Förbrukning av el i fastigheter där hyresgästen inte har separat mätning eller fakturering av verklig förbrukning.	Intern inhämtning av statistik i de fastigheter där Castellum ansvarar för fjärrvärme. Fjärrvärme-förbrukningen justeras utifrån SMHI graddagar och vakansgrad.	Ursprungsmärkt förnybar el: 0 g CO ₂ e/MWh Källa: Energimarknadsinspektionen.
Scope 2	Förbrukning av fjärrvärme i fastigheter där hyresgästen inte har separat mätning eller fakturering av verklig förbrukning.	Intern inhämtning av statistik i de fastigheter där Castellum ansvarar för fjärrvärme. Fjärrvärme-förbrukningen justeras utifrån SMHI graddagar och vakansgrad.	Statistik från respektive leverantör av fjärrvärme. ¹
Scope 3	Tjänsteresor taxi.	Majoriteten av data från leverantörer samt manuell inhämtning.	0,0001467 ton CO ₂ e/km Källa: GHG Protocol, GWP 2014 IPCC Fifth Assessment Report
Scope 3	Tjänsteresor flyg.	Majoriteten av data från leverantörer samt manuell inhämtning.	Norden: 0,000172 ton CO ₂ e/km Europa: 0,000097 ton CO ₂ e/km Världen: 0,000113 ton CO ₂ e/km Källa: GHG Protocol, GWP 2014 IPCC Fifth Assessment Report
Scope 3	Tjänsteresor tåg.	Majoriteten av data från leverantörer.	0,00000017 ton CO ₂ e/km Källa: SJ
Scope 3	Privata fordon i tjänst.	Intern uppföljning av körda kilometer i tjänst med privat fordon.	0,0001467 ton CO ₂ e/km Källa: GHG Protocol, GWP 2014 IPCC Fifth Assessment Report

¹Eftersom fjärrvärmeleverantörernas omvandlingsfaktorer för föregående år, 2018, först beräknas under 2019 används 2017 års omvandlingsfaktorer för utsläpp kopplat till traditionell fjärrvärme.

GRI-index

Castellum redovisar sitt hållbarhetsarbete enligt GRI standards, nivå Core. Hänsyn har tagits till GRI:s branschspecifika tillägg för bygg- och fastighetssektorn. Hållbarhetsredovisningen presenteras årligen. Utgångspunkten för redovisningen är genomförd intressentdialog samt en väsentlighetsanalys. Redovisningen beskriver hur Castellumkoncernen arbetat med hållbarhetsfrågor under 2018. I nedanstående tabell anges

var informationen redovisas. Avseende specifika standardindikatorer utgår redovisningen ifrån vad som är väsentligt för verksamheten. Samtliga rapporterade GRI Standards moduler avser version 2016. Redovisningen har översiktligt granskats av Deloitte. Senaste hållbarhetsrapporten offentliggjordes i februari 2018.

GENERELLA STANDARDUPPLYSNINGAR

GRI-referens	Sida/Hänvisning	GRI-referens	Sida/Hänvisning
Organisationsprofil		Intressentengagemang	
102-1	Organisationens namn	102-40	Intressentgrupper
102-2	Viktiga varumärken, produkter och tjänster		Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal
102-3	Organisationens huvudkontor	102-41	77
102-4	Verksamhetsländer	102-42	Identifiering och urval av intressentgrupper
102-5	Ägarstruktur och bolagsform	102-43	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter
102-6	Marknader	102-44	Frågor som lyfts av intressenter och hantering av dessa
102-7	Organisationens storlek		201-202
102-8	Personalstyrka		Redovisningsprofil
102-9	Leverantörskedja	102-45	Enheter som ingår i rapporteringen
	Betydande förändringar i organisationen och dess leverantörskedja	102-46	Process för att definiera redovisningens innehåll
102-10	70, 195	102-47	Identifierade väsentliga områden
102-11	Tillämpning av försiktighetsprincipen	102-48	Reviderad information
102-12	Externa initiativ	102-49	Väsentliga förändringar
102-13	Medlemskap	102-50	Redovisningsperiod
	Strategi och analys	102-51	Datum för senaste redovisning
102-14	Uttalande från högsta beslutsfattare	102-52	Redovisningscykel
	Etik och integritet		Kontaktuppgifter för frågor om redovisningen och dess innehåll
	Värderingar, principer, standarder och normer för uppträdande	102-53	Omslag bak
102-16	66, 72	102-54	Uttalande om att redovisningen följer GRI standards
	Styrning	102-55	GRI-index
102-18	Styrningsstruktur	102-56	Externt bestyrkande
102-22	Sammansättning av styrelse		155
102-24	Tillsättning av styrelse		*Redovisas ej fullt ut enligt GRI Standards
102-25	Hantering av intressekonflikter		

GENERELLA STANDARDUPPLYSNINGAR

GRI-referens		Sida/Hänvisning
GRI 201:	Ekonomisk utveckling	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	31, 90-91, 138
201-1	Skapat och distribuerat ekonomiskt värde	27, 203
201-3	Omfattning av organisationens förmånsbestämda åtaganden	133, 139 (not 11)
GRI 205:	Antikorruption	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-67, 72, 118
205-3	Antal fall av korruption*	72
GRI 302:	Energi	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-69
302-1	Organisationens energiförbrukning	68-69, 196-197, 203
CRE1	Energiintensitet i byggnader	68-69, 196-197, 203
GRI 303:	Vatten	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-69
303-1	Vattenanvändning per källa	69, 196-197
CRE2	Vattenintensitet i byggnader	69, 196-197
GRI 305:	Utsläpp	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-69
305-1	Direkta växthusgasutsläpp (Scope 1)	68-69, 196-197, 203-204
305-2	Indirekta växthusgasutsläpp (Scope 2)	68-69, 196-197, 203-204
305-3	Övriga indirekta växthusgasutsläpp (Scope 3)	68-69, 196-197, 203-204
CRE3	Växthusgasutsläppsintensitet i byggnader	68-69, 196-197
GRI 306:	Avfall	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-69
306-2	Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod*	69, 198-199
GRI 307:	Efterlevnad miljö	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	40, 66-69
307-1	Brott mot miljölagstiftning	40
GRI 308:	Utvärdering av leverantörer avseende miljö	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-67, 70
308-1	Nya leverantörer som utvärderats med miljökriterier*	70, 203

GRI-referens		Sida/Hänvisning
GRI 401:	Anställningsförhållanden och arbetsvillkor	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-67, 75-77
401-1	Personalomsättning	77
GRI 403:	Hälsa och säkerhet	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-67, 71, 76
403-2	Sjukfrånvaro och arbetsrelaterade skador	76, 77, 199
GRI 404:	Utbildning	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-67, 75-77
404-1	Träning och kompetensutveckling*	77, 203
404-3	Utvecklingssamtal*	77, 203
GRI 405:	Mångfald och lika möjligheter	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-67, 75-77
405-1	Sammansättning av företaget	76, 202
405-2	Löneskilling mellan könen	77
GRI 413:	Lokala samhällen	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-67, 72-73
413-1	Bolagets påverkan på samhällen där verksamhet bedrivs	44, 73
GRI 414:	Utvärdering av leverantörer avseende samhälle	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	66-67, 70-72
414-2	Negativ social påverkan i leverantörskedjan samt vidtagna åtgärder*	70, 203
GRI 416:	Kunders hälsa och säkerhet	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	40, 66-67
416-1	Utvärdering av hälso- och säkerhetseffekter av produkter	40
416-2	Efterlevnad gällande produkter och tjänsters påverkan på hälsa och säkerhet	202
CRE:	Produktansvar	
103-1, 103-2, 103-3	Hållbarhetsstyrning	40, 44, 66-67, 70
CRE8	Hållbarhetscertifieringar för ny-, om- och tillbyggnation	27, 40, 70, 198-199

*Redovisas ej fullt ut enligt GRI Standards

Rapportering enligt Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD)

För första gången har Castellum anpassat bolagets rapportering enligt rekommendationerna i TCFD:s ramverk för att beskriva hur vi strategiskt arbetar med klimatrelaterade risker och möjligheter. I nedanstående tabell beskrivs omfattningen av rapporteringen och sidhänvisningar görs till respektive område. Castellum kommer under 2019 att arbeta vidare med scenario-analyser kopplade till klimatförändringarna.

STYRNING	STRATEGI	RISKHANTERING	INDIKATORER & MÅL
Rekommenderade upplysningar	Rekommenderade upplysningar	Rekommenderade upplysningar	Rekommenderade upplysningar
<p>A. Styrelsens övervakning av klimatrelaterade risker och möjligheter.</p> <p>→ sid 66, 108-109</p>	<p>A. Klimatrelaterade risker och möjligheter organisationen har identifierat.</p> <p>→ sid 63, 98</p>	<p>A. Organisationens processer för att identifiera klimatrelaterade risker.</p> <p>→ sid 63, 93, 98</p>	<p>A. Organisationens indikatorer för att utvärdera klimatrelaterade risker och möjligheter.</p> <p>→ sid 66-69, 196-197</p>
<p>B. Ledningens roll avseende bedömning och hantering av klimatrelaterade risker och möjligheter.</p> <p>→ sid 66, 108-109</p>	<p>B. Påverkan från risker och möjligheter på organisationens verksamhet, strategi och finansiella planering.</p> <p>→ sid 63, 98</p>	<p>B. Organisationens processer för hantering av klimatrelaterade risker.</p> <p>→ sid 98</p>	<p>B. Utsläpp av Scope 1, 2 och 3 enligt Greenhouse Gas Protocol.</p> <p>→ sid 196-197</p>
	<p>C. Beredskapen av organisationens strategi med hänsyn till olika klimatrelaterade scenarier.</p> <p>→ sid 63, 207</p>	<p>C. Integration av ovanstående processer i organisationens generella riskhantering.</p> <p>→ sid 93, 98</p>	<p>C. Mål för att hantera klimatrelaterade risker och möjligheter.</p> <p>→ sid 66-67</p>